

Куракова Л.Г.

ст. викладач

*Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон*

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УПРАВЛІННІ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ НОВОСТВОРЕНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

В середині 2020 року Україна, після затвердження у 2014 році Концепції реформування місцевого самоврядування, отримала новий адміністративно-територіальний устрій. В країні розпочалися трансформаційні зміни з метою забезпечення населення необхідним рівнем публічних послуг, раціональної системи управління соціально-економічними процесами, збалансованого розвитку усієї території держави.

Децентралізація, розширення повноважень об'єднаних територіальних громад (ОТГ), впровадження систем електронного урядування, кризові явища, загальне прискорення темпів життя та збільшення інформаційного навантаження призвели до різкого підвищення кількості та складності вирішуваних завдань для керівництв ОТГ. [4]

Зокрема, наразі територіальні громади мають опікуватися закладами освіти, охорони здоров'я первинного рівня, культури, питаннями благоустрою, соціального захисту, наданням адміністративних послуг, плануванням розвитку громади та формуванням бюджету, економічним розвитком, залученням інвестицій, розвитком підприємництва, управлінням земельними ресурсами, наданням дозволів на будівництво, прийняттям будівель в експлуатацію, розвитком місцевої інфраструктури тощо. [4]

Цілком очевидно, що забезпечення сталого розвитку громад, підвищення рівня життя населення потребує ефективного управління земельними ресурсами громади. Земельні ресурси – територіальний базис життєдіяльності громади, важливе джерело наповнення бюджету, основа розвитку економіки. До того ж земельні ресурси – один із найважливіших компонентів природного середовища, які використовуються для виробництва матеріальних благ.

Однак, сьогодні діяльність новостворених територіальних громад відбувається в умовах, коли органи місцевого самоврядування не мають повної та актуальної інформації про наявні земельні ресурси, відсутні досвідчені кадри, що мають необхідні компетенції також.

Згідно дослідження Проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку» та Всеукраїнської асоціації сільських та селищних

рад, основні проблеми новостворених територіальних громад в галузі земельних відносин, вирішення яких потребує застосування інноваційного інструментарію, це:

- невизначеність меж території ОТГ;
- територіальні громади не розпоряджається землями за межами населених пунктів;
- недоотримання надходжень до місцевого бюджету від плати за землю;
- неможливість спланувати діяльність через брак інформації про земельні ресурси;
- невизначеність кількісних та якісних показників земельних ресурсів на території громади;
- відсутність інформації про орендарів землі на території громади, неточність показників кількості та місця розташування земель державної власності, невизначеність їх правового статусу;
- відсутність інформації про розташування нерозподілених (невитребуваних) земельних ділянок, виділених в натурі (на місцевості за рахунок земельних часток (паїв), земель запасу);
- невизначеність місця розташування режимоутворюючих об'єктів та зон обмежень у використанні земель навколо них;
- забруднення земель;
- засмічення території, стихійні звалища, скотомогильники, радіаційне забруднення ;
- відмова у задоволенні потреб громадян у земельних ділянках;
- пропозиції для залучення інвестора та ведення бізнесу відсутні в ОТГ;
- резервування перспективних для розвитку ОТГ територій не здійснюється;
- догляд меліоративних систем не здійснюється, вони не утримуються в належному стані;
- незаконне використання безхазяйних лісів. [3]

Приймати обґрунтовані рішення щодо раціонального використання й охорони земель та функціонування ринку землі, організації ефективного використання земель, здійснення контрольних заходів за дотриманням земельного законодавства, вирішення земельних спорів, захисту прав юридичних і фізичних осіб, проведення землевпорядкування тощо, органам місцевого самоврядування дозволить тільки повна і достовірна інформація про земельні ресурси і нерухоме майно, тісно пов'язане із земельними ділянками.

Через глобальні тренди сьогодення, стрімкий розвиток технологій, актуальним напрямом є діджиталізація всіх сфер суспільного життя.

Стрімко поширюється практика надання органами місцевого самоврядування адміністративних послуг за допомогою інформаційних та геоінформаційних технологій. Суттєво зростає рівень відповідних знань, вмінь та навичок громадян. Зростає використання електронних засобів для комунікацій між громадянами та владними структурами.

Громада потребує створення єдиної інформаційної бази земельних ресурсів та ефективного управління нею.

Різкий стрибок розвитку технологій штучного інтелекту у 2018 році вплинув на трансформацію всіх галузей без винятку. Уже сьогодні всі види комунікацій і бізнес-процесів максимально схильні до впливу інновацій, тим самим ще більше посилюючи попит на них і глобальне зростання всебічних інвестицій.

Застосування штучного інтелекту,- це процес активного використання найсучасніших наукових досягнень у сфері інформатики в різноманітних галузях життєдіяльності суспільства. Наприклад, використання систем штучного інтелекту в публічних сервісах, формування політики відкритих даних, залучення інвестицій та фінансування проектів. Також розумні системи здатні з точністю проводити звірку документів, упереджувати крадіжки.

Штучний інтелект не замінює людини, а істотно полегшує їй життя в сучасному світі, де важлива швидкість обробки інформації і те, наскільки ефективно розподілені ресурси (час, фінанси, матеріальні цінності).

Технології штучного інтелекту, що застосовуються в роботі сьогодні – це здатність машин і програм аналізувати отриману інформацію, обробляти її, та виводити висновки, за допомогою яких приймаються основні рішення. Основна характеристика алгоритмів штучного інтелекту – вміння постійно навчатися, швидко обробляти інформацію, накопичувати знання і успішно застосовувати їх.

Впровадження нових систем, купівля техніки, програмного забезпечення та налаштування мережі потребують грошей і ресурсів, але й мають безліч переваг:

- комплексна автоматизація рутинних завдань, що потребують глобального людського контролю;
- більш поглиблена аналітика даних, що дозволяє формувати максимально точні прогнози ;
- формування більш дієвих кейсів можливостей для оптимізації ресурсів;
- підвищення продуктивності праці;
- економія часу, фінансових засобів і технічних ресурсів для реалізації стандартних системних процесів;

Забезпечення сталого розвитку громад та підвищення рівня життя населення через ефективне управління земельними ресурсами громади

потребує активного застосування алгоритмів штучного інтелекту. Перспективи застосування штучного інтелекту - підвищення ефективності, зручність, позбавлення довготривалих процесів і автоматизація звичних.

Впровадження органами місцевого самоврядування у систему управління земельними ресурсами новостворених територіальних громад інформаційних, цифрових та комп'ютерних технологій на основі штучного інтелекту, створення єдиного інформаційного простору з автоматизованими системами обробки даних, дає змогу швидкого опрацювання великих баз даних, здійснення аналітичної роботи, реалізації співробітництва між різними відділами і гілками влади незалежно від їх територіального розташування.

2 грудня 2020 року Кабмін прийняв проект розпорядження "Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні", яким передбачено схвалення відповідної Концепції на період до 2030 року, визначено пріоритетні сфери та основні завдання розвитку технологій штучного інтелекту в Україні.

Реалізація проекту розпорядження дасть змогу забезпечити координацію органів виконавчої влади щодо регулювання питань, визначених у Концепції розвитку сфери штучного інтелекту в Україні, що зачіпають різні інтереси, вимагають солідарної участі всіх суб'єктів публічного управління у сфері штучного інтелекту — органів влади, громадян і бізнесу.

Список літератури

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014р. No 333-р// Урядовий кур'єр. –2014. – № 67.

2. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. No 1556-р// Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-koncepciyi-rozvitku-shtuchnogo-intelektu-v-ukrayini-s21220>.

3. Практичний інструментарій управління землями об'єднаних територіальних громад. Проект USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку». URL: https://hromady.org/wp-content/uploads/2018/04/Praktychnyy_instrumentariy_upravlinnya_zemlyamy.pdf

4. Індикатори успішності та їх інструменти в системі управління місцевими громадами. Український інститут майбутнього. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/610/indykatory_cmprsd.pdf